

Megjelenik reggeli és esti kiadásban, tehát mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:

Egész évre 10 ft., félévre 5 ft. 50 kr., évnegyedre 3 ft., egy hónapra 1 ft. — Az esti kiadás külön kúldésért a vidékre: Egész évre 1 ft. 50 kr., fél-évre 80 kr., évnegyedre 50 kr., egy hónapra 20 kr.

Szerkesztői szállás: belső-tordautca 122. sz. Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr. 2-ször 6 kr. 3-ször 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. — Hirdetések felvételnek: Helyben: a kiadó-hivatalban és Demjén László könyvkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasestein és Vogler (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent.

Nyitási cikkek:

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez címzendők. — Előfizetések s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez, helyben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.

A „Hon“, tépett virág“-a, logicája.

(Brr.) E napokban egy „Germanisatio“ című főcímet pillanték meg a „Hon“ hasábjain. Máskor nem szokásom, de ezuttal mégis fölkerestem az író nevét, hadd lássam: ki hegedül nekünk erről a keserves, de tagadhatlanul modern themáról. Volt tanár nevére találtam. Rosz omen, gondolám magamban, a theoria emberei ritkán követik a gyakorlatban azt, mit mézes szavakkal, vagy aranyozott tollal hirdetnek a töltök tanuló ifjú világának. No de lássuk a medvét!

A „Germanisatio“-ról való elmélkedésben követhető fontos dolgok foglalatnak:

„Csaknem közvetlen szomszédunkban egy roppant birodalom alakult, mely fölöttünk tízszeres anyagi és szellemi erővel rendelkezik; míg más oldalon oly országok vesznek körül, melyek a kebelünkben levő és velünk sok jó-roz (?) századot békében átéltek nem magyarjuk testvéreket fényes álmokkal, soha meg nem tartandó ígéretekkel csábítgatják tőlünk.“

„Szóval egy roppant német és szláv birodalom közé vagyunk ékelve közvetlenül. Jelen szövetségeseinknek kevés féltője van ettől — nekünk — sok, minden.“

„Képzeli magunkat e nagy birodalmak valamelyikével csak egy félszázados szoros szövetségben, mely bekövetkezhetik, sőt valószínűen be is fog következni.“ (Berlínből ellenkezővel bíztattak.)

Itt azután elmondja P. Sz. K., hogy e nagy birodalmak valamelyike nem fogja nemzeti érületünkét erővel elnyomni, csak „reánk zúdítja tudományát, irodalmát, iparát, kereskedelmét, közoktatási rendszerét. A többi aztán megteszi a közöny, a szokás, az idő.“

Majd óva int saját gyaroltságainktól; figyelmeztet „az egész magyar társadalom és politikai világ összeműködésének“ szükségére, s okoskodása végén így(!) következtetésre jut:

„Mástól nem félhetünk, csak önmagunktól, más meg nem öl, ha mi meg nem öljük magunkat.“

En az idézett passzusok értelme felett „komolyan“ gondolkodtam, nem figyelve a helyét többé nem találó „tépett virág“-ról szóló jóslatra; de bevallom egyéni és nem nemzeti gyaroltságomat, — az egészről mit sem érthettem meg, dacára a „Germanisatio“ történelmi tanulmányokból fizött előzményeinek.

Legelőbb is nem tudtam a sorok közül kiolvasni, melyik az a „roppant birodalom“, mely fölöttünk és fölöttünk „tízszerez anyagi és szellemi erővel rendelkezik.“ Német-Poroszországot Sz. K. nem érthette, mert a porosz-francia harcok folyama alatt ép ellenzéki vezérérfiak mondták el a magyar parlamentben és sajtóban, hogy ez oldalról mitől sem tarthatunk, sőt hogy e birodalom megerősödése Magyarországot állami létének egyik garantiája; erről tehát nem mondhatja — néhány hó múlva ellenzéki politikus, vezérezéki, hogy agyonnyomja „nemzeti érületünket“, reánk zúdítván kultúrája hatalmát. De Oroszországot sem érthette a „roppant birodalom“ alatt; mert ekkor honnan mutatná elő a tízszeres „szellemi erő“-t, melylyel ez óriás fölöttünk rendelkezik; továbbá honnan vehetne arra bizonyítékokat, hogy ez a birodalom nem fogja nemzeti érületünket erővel elnyomni, hisz e perczen íp ezt teszi Oroszország a fajokon lengyelekkel.

Hanem hát a theoria helyöket többé nem találó virágai közt könnyen összetéveszti az ember a birodalmakat is s így okoskodásaival eljut amoda, hogy „közvetlenül“ oldalunk mellé állít két, miniket felfalással fenyegető óriást, még is így biztat: „mástól nem félhetünk csak önmagunktól!“

Mióta e „Germanisatio“ cikket olvastam, az ellenzéki vádak congruánsai előttem ártatlan szinpadai görögützi sziporgása, 200 fontos szellemi bombák kevés s veszedelmes cukorborsók hullása.

Mert hát az ilyen szellemi kardos, a ki maga magát czáfolja, nem sokat árthat ellenfelének, kivált, miután reáadásul még azt is elismeri, hogy nem szép dolog „fényes álmak“-kal, soha meg nem tartandó ígéretekkel csábítgatni.

Különb P. Sz. K. még ennél tovább is megy az öszintésben: ő bevallja, mennyire szükség van „az egész magyar társadalmi és politikai világ összeműködésére“, mivel a hazánkban élő más ajkúakat is csábítgatják szomszéd fajkonakait tőlünk el, szép ígéretekkel; hanem itt megint nem követi a logica egyszerű utját, nem mondja el:

„Társunk tehát össze mindnyájan magyarokul, nem-magyarokul, s ne gyanúsítsuk, ne ítéljük el egymást politikai nézetkülönbségek miatt;

ne ámsuk el előbb magunkat, azután másokat azzal, mint ha mi, kik cultur- és népességi viszonyaink, s földrajzi fekvésünknel fogva „minden“-t veszthetünk, igen sokat adtunk volna fel azok javára, kiknek „kevés féltője“ van; főleg pedig

ne állítsuk coram populo, hogy a „tízszerez anyagi és szellemi erő“-sek közt állónak nem lenne szüksége szövetségésekre, bárha nem is olyanokra, kik már culturájok hatalmával kiforgathatnak nemzeti érületünköt; úgy, hogy még örülhetnénk annak is, ha nem veszi elő a kancsukat és nem küld a „vadászati törvény“ tanulmányozására Sziberiába.

Szóval, ha valaki őszinte akar lenni, legyen az egészen; beszéljen ne csak jobbra, de balra is; lássa meg a hibákat itt, de ott is; mert a félszegség a logicában is szemet szur, de a politikában — nagy — szerfelett nagy hiba — talán, némely viszonyok közt — bűn is.

Ezért őszintén kimondom: örizkedjünk a félszeg politikusoktól. Ezek oda vezetnének, hol nemesak a „megtépett virág“, de az elbizott, magára maradt nemzet sem találna meg többé helyét, azt a helyet, melyet ma megtarthat, hogy holnap jobbal cserélhesse fel.

Az erdélyi törvényhatóságok rendezéséről.

(Vége.)

Vármegyénk állandó bizottmánya nézete szerint két lényeges hiány mutatkozik az erdélyi közigazgatási viszonyokban; egyik a törvényhatóságok szétdaraboltsága és szabálytalansága, valamint soknak túlságú kicsiny területe miatt a közigazgatás és törvénykezés, szerfelett költséges volta; másik: a törvényhatóságokban a közkormányzati ágak szétszortasága, s szoros benső összefüggés nélküli volta. Az elsőre két példát hozunk fel. A mai takarékosági szellemmel és általában a józan államgazdasági elvekkel lehetetlen egyeztetni azt, hogy a kis Köhalom, Szerdahely vagy Nagy-Sinkszék, valamint az alig néhány faluból álló Aranyosszék, Oláhfalva és Bereczk szintegy külön politikai háztartással birjon, mint Hunyadvármegye vagy Háromszék. Ide nem kell hosszas indoklás ezt elég egyszerű reflexio tárgyává tenni, hogy róla itélünk lehessen. A másik a szabálytalanságra vonatkozik. Némely vármegyénk szélessége, például minők Kolozs, Doboka, Tordavármegye középmezőjében véve alig tesz 2 1/4 geogr. mértföldet, hossza ellenben 19 mértföldnél nagyobbra terjed. Ez idomtalanág jellemzi kisebb, nagyobb mértékben a többieket is. Felső-Fejérvármegye 19 szigetből áll, melyek Szeben, Segesvár, Ujgyeház és Köhalom száz székekben, Brassóvidékben, Háromszék és Udvarhelyszéknek területén vannak mintegy szétszortva; legnagyobb hosszúsága a havasokat is odavéve, 21 geogr. mértföld, s mégis a legkisebb vármegyék egyike. Ez szintén nem igényel bővebb tárgykifejtést. Bizottmányunk úgy véli, hogy ezt tudni teljesen elég avégre, hogy a javítás őztöne, vágya és kérése a köztől óhajtot honpolgár szívében megszűlessék.

E bajon, valamint a közkormányzati ágakban való belső egység hiányán is csak egy új politikai felosztás és rendezés segíthet. Az államkormányzat gyorsasága, őszhangja és sikeres volta okvetlen feltételezi azt, hogy az egy politikai testet képező autonóm hatóságoknak a lehetőségig szabályos alakja, kellő kiterjedése, külön háztartásra minősült népességi száma legyen, határait képezék folyók és hegyláncok, mint változhatlan természeti határok, a kormányzás székhelye legyen a központon a kormányzati ágazatok között legyen szoros egybekötöttség; a törvényhatóság első tisztviselőjének a főispánnak legyen joga figyelmeztetni a hatósága területén létező minden közkormányzati hivatalágakra, s e központból induljon ki a közigazgatás, pénzügy-intézés, közbiztonság, a honvédelem — szóval a formák szükségessé vált változtatásával vissza kell mennünk a régi magyar királyok alatti vár- és főispáni kormányrendszerre. Legyen a vármegyének és kormányi székhelyül szolgáló városoknak továbbá is történelmi elnevezése, legyen meg központjával kitünőbb városa; legyenek a köré csoportosítva a terület körébe természetileg tartozó kisebb vármegyék, székek, városok s szabad községek; legyen meg illó hatáskörü főtisztje, hogy a nép ismerje, s találja úgy szólva közügyben legelső tisztviselőjét, tudja: mely hatóságnál igazítható peresügybaja, jogsérelmét hol orvosolhatja stb. Megyénk bizottmánya úgy látja, hogy bár az időkben és közintézményekben, roppant változások állottak be, még is nemzetünk oly pontra jutott, hogy ha létét biztosítani akarja, okvetlen vissza kell térnie a magyar királyok és nemzeti fejedelmek korabeli államkormányzati politikára; főcéljának nem a vallási vagy nemzetiségi érdekeket, sem a rokon- vagy ellenszenv sugalmazását, hanem egyedül és kizárólag

saját államlétét, közérdekeit és rendeltetését kell irányadóul tekinteni, s ez utról senki kedvéért, semmiféle magán érdekért magát leterítetni engedni nem szabad.

A mult századok kormányzati és törvényhozási történeteiben, sok tanuságos van erre nézve; meggyünk bizottmánya a legfontosabbakat érintette; a magas cél elérésére Nagyméltóságod és a törvényhozás bölcsesége és hazaszeretete a czélserű utat és módot eltalálhatja.

Az imént leírt alkotmánytalan kormányrendszer 1854-n és 1863-n kétszer kísérlette meg a törvényhatóságok rendezése által szabadszágunkban a jogtalanság és osztrák birodalmi absolutizmus egyenlőségét kivinni: a magyar kormány tisztében jár el, magas küldetését teljesíti, ha ez országgréz-czélserű politikai felosztásáról törvényjavaslatot terjeszt a törvényhozás elé, s ekképen államlétünket biztosítva, az alkotmányos jogélvezet és közszababság áldásából minket és maradékaikat, mint azonagy hon polgárait vallás és nemzeti ségre való tekintet nélkül egy életerős intézmény létrehozása által századokra biztosít.

Ezek nagyméltóságú Belügyminister ur, megyénk bizottmányának a fenforgó kérdésben tiszta hazafiság sugalta nézetei és buzgó óhajta nyilvánítása minék valóstítása Nagyméltóságodot tiszteletteljesen felkerjük.

Melyek után tisztelettel maradtunk. Kolozsvárt 1871-ik évi mártius 2-án folytatólag tartott bizottmányi közgyűlésünkötől. Kolozsmege közönsége.

Kir. törvényszékek és járásbíró-ságok az erdélyi részekben.

A 25-ös bizottság april 19-én és 20-án bevégezte az erdélyi alsó bíróságok új szervezését, következő eredménnyel:

Kolozs-megyében lesz egy törvényszék, és négy járásbíró, Kolozsváron, Bánfi hunyadon, Koloson, és Mocson. Doboka-megyében visszaállított egy törvényszék Szamosujváron, s négy járásbíró: Szamosujvár, Hidalmás, Pánczelsek és Széken. Itt egyuttal kimondta a 25-ös bizottság jegyzőkönyvileg, hogy Doboka-megyétől elszakítandó a Beszterce és Naszód vidékébe benyúló nyelv alaku rész, és hogy egyáltalában Erdélyben a törvényszéki területek, a közkiválmakhoz és a kir. biztos véleményéhez képest e bizottság által később rektificálandók lesznek.

Torda-megyében két törvényszék: Tordán és Szászrégenben. Az elsőhöz négy járásbíró: Tordán, Marosludason, Felvinczen és Alsó-Járán, másodikhoz három: Szászrégenben, Tekén és Görögcsentimrén.

Alsó-Fehér-megyében három törvényszék: N.-Enyeden, Gyulafehérváron és bányászati tekintetből Abrudbányán. Nagy-Enyedhez járásbíró: Nagy-Enyeden, Marosujváron és Balázsfalván. Gyula-Fehérvárhoz: Gyulafehérváron, Algyógyon és Szászvároson. Abrudbányához: Abrudbányán és Zalathán. Hunyad-megyében két törvényszék: Déván és Hátszegen. Dévához járásbíró: Déva, Marosillye és Rápolton. Hátszeghez: Hátszeg, Vajdahunad és Pujon. Szabenszékhez egy törvényszék: Nagy-Szebenben és öt járásbíró: N.-Szeben, Szász-Sebes, Szerdahely, Vízakán és Ujgyeházán.

Fogaras-vidéken: egy törvényszék Fogarason. Négy járásbíró: Fogaras, Alsó-Vist, Sárkány és Zernyesten.

Brassó-vidéken egy törvényszék, két járásbíró: Brassóban és Hosszúfalván.

Háromszéken két törvényszék: Sepsí-Szt-Györgyön és Kézdi-Vásárhelyen. Sepsí-szent-györgyi törvényszékhez két járásbíró: Sepsí-Szent-Györgyön és Baróton. Kézdi-Vásárhelyhez szinte kettő: Kézdi-Vásárhelyen és Kovásznán.

Csikszéken két törvényszék: Csikszeredán és Gyergyó-Szent-Miklóson, az elsőhez két járásbíró: Csik-Szeredán és Csik-Szentmártomban. Másodikhoz szinte két járásbíró: Gyergyó-Szt-Miklóson és Ditrón.

Beszterce- és Naszód-vidéken két törvényszék Beszterczen és Naszódon. Az elsőhez két járásbíró: Beszterczen és Lekenczen. Másodikhoz: Naszódon és Ó-Radnán.

Belső-Szolnok-megyében egy törvényszék Dézsen. Hérom járásbíró: Dézsen, Bethlenen és Magyar-Láposon.

A marosvásárhelyi törvényszéket Küküllőmegyéből kívánta ig. min. ur kikerekítettetni, de szavazás után Marosszék nyert egy törvényszéket Maros-Vásárhelyen és három járásbíró: Maros-Vásárhelyen, Ny.-Szeredán és Erdő-Szent-Györgyön.

Udvarhelyszék egy törvényszék: Sz.-Udvarhelyen. Három járásbíró: Udvarhely, Székelykeresztúr és Oklándon.

Segesvár és Medgyesszék szavazás után nyert két törvényszéket Segesváron és Medgyesen: az első három járásbíró: Segesvár, Köhalom és Nagysinken, a második két járásbíró: Medgyesen és Nagy-Selyken.

Küküllőmege fölött hosszas vita folyt, Dicső-szentmárton és Erzsébetváros érdekében, két törvényszék kértett a buzgó képviselők által, de csak egy szavazottot erzsébetvárosi székhellyel és vigaszul négy járásbíróssággal: Erzsébetváros, Dicsőszentmárton, Balkács és Radnóton.

E szerint Erdély az eddigi 16 törvényszék helyett nyert 24 törvényszéket; tehát 8-al többet, eddigi 81 járásbíróssága helyett pedig kap 70-et, tehát tizeneggyel kevesebbet.

A „Kol. Közl.“ eredeti távsürgönye.

Feladott Pesten apr. 22. 11 óra 40 p. délelőtt. Érkezett Kolozsvárra apr. 22. 12 óra 20 p. d. u.

Bécs. A delegatiók május 22-re összehívatnak.

Versailles. A commune nem lát biztosítékot Thiers nyilatkozatában a köztársaság fenntartása iránt. Neuylliben utcaiz harc folyt házról házra. A fölkelők lapja végre elismeri a kormányesapatok győzelmét.

Bukarest. Károly fejedelem a nagyvezérnek írja: a román kormány mindent elkövet, hogy többé ne ismétlődjenek oly esetek, melyek a porta fensőségi jogainak tekintélyét csorbítanák; egy török occupatio csak növelné a bonyodalmakat. A fejedelem és neje 10 napig mulatnak Moldvában. Szt-Pétervár. A czárné Krimben töltendi a nyarat; a czár oda kíséri s ekkor lenne találkozása a szultánnal. A porosz koronaherceget 22. aprilisre ide várták.

Prága. A „Pokrok“ előkelő hangon „megveti“ a lengyeleket, mint a kik lengyel és nem szláv politikát követnek.

Berlin. A diadalmas bevonulás alkalmából tervezett fejedelmi congressus eszméjét elejték, váratlan akadályokra talált annak kivitele.

A „Morn. Post“ szerint a porta erős pánczélos flottát küld a nyáron a Feketetengerre.

Legújabb táviratok.

Versailles, april 19. Heves csata után egy gendarmier-czred elfoglalta Colombes-t, mely alkalommal mindkét részről oly elkeseredett volt a harc, hogy számtalan halott és sebesült lett az áldozat.

Itt abban a reményben élnek, hogy a községtanás a legrövidebb idő alatt megadja magát sorsának s föltétlenül is meghódítja a versaillesi kormányt, annyival is inkább, mivel Párisban nemesak az élelmi szereknek, de löszereknek is nagy hiányát kezdik érezni.

Versailles, april 20. (Hivatalos.) Ma reggel az ágyuzás a felkelők részéről majdnem teljesen elnémult. Asniéresben a felkelőköt két ágyu vétetett el. Canrobert marsall Versaillesba érkezett. Folyvást tete-mes csapatok érkeznek ide.

A pénzügyminister alkudozásban áll fél milliard kölcsön felvétele végett, mely a németeknek lenne fizetendő, hogy ezek ennek folytán vonuljanak ki a Szajna jobb partján fekvő erődökből.

Páris, april 19. A „Mot d'Ordre“ s a „Vengeur“ a kibékülési program mellett vannak, mely elvül állítja fel: a köztársaságot, valamennyi francia város községi jogainak, a nemzetörség autonomiájának fenntartását, a nemzetgyűlés s a párisi commune felosztását, a nemzetgyűlés és a párisi községtanás új választását, a fegyverszünetet, a teljes amnestiát s egy ideiglenes kormányt Versailles- és Párisban.

Versailles, april 19. este. A nemzetgyűlésben Picard megerősíti Asniéres bevételét s hozzáteszi, hogy e bevétel a párisi legújabb választások meghiusulásával egyetemben határozott csapást mért a felkelésre. Estig a csatatéren nem történt semmi újabb.

Guizot levele a „Times“-hez.

Guizot egy, a „Times“ kiadóához intézett levelében, Franciaország helyzetéről így nyilatkozik:

„Uram! Állíthatni hiszem, hogy nálam senki sem láthatja világosabban honom hibáit; — senkiesem kárthatatja azokat határozottabban; — Franciaország hibái nekem még nagyobb szomorúságot okoznak, mint annak balesetei. De én sohasem veszem el hitemet annak jó tulajdonaiban, habár azok a hibák által kitörülve látszassanak is; s bizonyosnak tartom, hogy a benne létező jó végtelen segélyforrásokat fog megnyitni, még akkor is, midőn kilátásai legsötétebbek.“

Hét hónap előtt Franciaország rögtön kormányt és sereg nélkül találta magát. Ezen szerencsétlenség közt Páris volt az, mely Franciaország becsületét megmenő. És most Páris magát sújtja a szerencsétlenség. Az ostrom dicsőségére azon gyalázat következett, miszerint Páris egy erőszakos pornóp uralma alá jutott, s a demagogicus düh kárhozatos kitérésnek lett martalékává. El kell ismernem, hogy ez nekem inkább bánatot, mint meglepetést okozna, mivel nekem van némi tapasztalásom a forradalmi válságok s azok kihágásai iránt. Én tudom, miként jut honom azokba s miként talál ismét utat azokból kimenekülésre. Nem akarom előszámlálni, hogy hány forradalmat szenvedett Franciaország 1789 óta; — azonban az mindig megmenő magát, s nem egyszer becsülettel. — Én soha egy percig sem szüntem meg remélni, hogy az a jelen forradalomból is kiszabadítandja magát.

Azonban e válságban két nevezetes tény létezik, melyeket nem szabad szem elől tévesztünk. A forradalom nem általános, s az nem terjed tovább. Nem kecsgették a kísérletek Páris utánzására. Láttunk olyanokat Lyon, Marseille, St-Etienne, Narbonne- és Toulouseban. Azok mindnyájan meghusultak, s 2-3 nap alatt minden nagy erőfeszítés nélkül elnyomták. A válság alatt választott nemzetgyűlés a forradalomnak éppen ellenkezője; — s a francia nemzet nyilván ugyanazonosítja magát, s rokonszenvez a nemzetgyűléssel. Egyedül Páris marad idegen a nemzeti érzülettel, s egy anarchicus párt akaratainak adá magát.

Azonban emlékezzünk meg róla, hogy mit tett s mit szenvedett Páris legújában. Öt hónapig türt egy oly ostromot, mely példátlan Európa nagy városai közt. Az ostrom alatt minden jó, s rossz szenvedély fel lőn izgatva, s mindezen szenvedélyek, különbség nélkül, befolyást gyakoroltak a pornépre. Továbbá az összes osztályok, gazdagok és szegények, bülcsek s eszélytelenek, egymás oldalán harcoltak az ellenség ellen. Ezenkívül a katonai és polgári osztályok szorosan szövetkezve voltak, együtt harcoltak és szenvedtek, s mindegyik osztály szenvedélei közöltettek a másikkal.

Az ostromnak vége; a poroszokkal a háboru megszünt. De egészen megszünt-e a háboru? Nem. Nemzetháborúról tüstént polgárháborúra tértünk át. A sorkatonaságtól, s a loyális nemzetiségtől azt várják, hogy azon emberekre tüzeljenek, kik oldaluk mellett harcoltak a poroszok ellen. Számos loyális polgárok tévováltak ezen parancsnak engedelmeskedni, s tévovázásuk fölbátorítá, s ugyanekkor fölingerlé a törvénytelen s fölkelő elemet. Az ostrom alatt a loyális polgárok sokkal vitézebbül harcoltak, mint az illoyalisak, de azok elleneiket egyszerre elszántaknak, s bátraknak látták, míg ők magok határozatlanok, s félénkek voltak. Ezen rögtön átmenet, s kötelességök bonyolultsága zavarhatá őket. A rossz szenvedélyek, s hamis elméletek vérszemet kaptak, s támadólag léptek föl; azonban a rend s szabadság valódi barátai nem tudták belátni, hogy kötelességök lenne tüstént azon új ellenségek ellen fordulni, kik előbb bajtársaik voltak.

Én nem akarom mentegetni ezen gyöngeséget, s tévovázást; csupán meg akarom azt fejteni. Az természetesebb, s inkább megfeythető a jelen esetben, mint előbbi forradalmi válságainkban.

A poroszok türelmetlenül várják a béke, s rend

helyreállítását. Azok meglepetéssel látják a párisi lakosság loyális részének határozatlanságát, az illoyalis párt eszletenségei- s büntétyeivel szemben. Azok szerették volna, ha Páris egyedül és segély nélkül megszabadítja vala Franciaországot a polgárbáborutól, miután Páris volt az, mely legújában példát adott az idegen ellenség elleni erőlyes ellenállásra. Ez valóban dicső tett lett volna; azonban nagyon sok lett volna, ezt csak remélni is.

A vidék által választott nemzetgyűlés helyesebb belátással birt, s nagyobb igazságot tanusított Páris irányában. Az látta, hogy Páris igen nehéz és bonyolult helyzetbe jutott, s ezért türelmesen várta, hogy a város érezze az azt elnyomó zsarknokság súlyát, s hogy eszközölje ki saját fölszabadítását, ha tudja s merészezi. Látván, hogy Páris határozatlan, a gyűlés most elhatározá, annak segélyt nyújtani. E határozat valóban nem igen gyorsan, s nem is tetemes tévovázás nélkül hozott meg, azonban a gyűlés nehéz, s fájdalommal állásban volt. Vajjon mulhatlanul első kötelessége volt-e a nemzetgyűlésnek megtámadni Páris, ugyanazon Páris, mely néhány héttel előbb Franciaországnak védőfala, s becsülete volt? A gyűlés mindenkinek, a hadseregnek szintegy, mint a nemzetnek, időt engedett arra, hogy átláthassa a dolgok tényleges helyzetét, s hogy egyesülhessenek a belső anarchia elleni ellenállás végett, mely legveszélyesebb baj akkor sújtott bennünket, midőn egy nagy külföldi háboru még csak alig végződött be.

Nem akarok részabályokat részletesen vitatni meg, vagy ama hibákat bírálgatni, melyek netalán Versailles-ban követettek el. Egészben véve a nemzetgyűlés, s a kormány értelmesen, eszélyesen, s jogosan jártak el. És most az utolsó végrelejtésre a fölkelők eszletensége, s büntényei által, erőlyesen áll ellent azoknak, s elhatározá véget vetni a Párisi elnyomó forradalomnak, s annak vétkeket indítóit a hatalomtól megfosztani. Egy új, s hű sereg gyűlt össze a Franciaország által választott képviselők körül, s készséggel engedelmeskedik a tábornokok parancsainak. E sereg első erőfeszítései már sikerrel vannak koronázva.

Meddig fog tartani a sajaos küzdelem? Ezt senki sem mondhatja meg. De reméljük, hogy az rövid lesz, s bizton hisszük, hogy az eredmény bizonyos és eldöntő leendő.

Én nagyon óhajtom, hogy Anglia helyesen ítélje állásunkat, s az azzal együttjáró nehézségeket; — s nagyon le leszek önnek kötelezve, ha alkalmat adand nekem arra, hogy azokat tudathassam, s megérthetessem. Guizott.

UJDONSÁGOK.

Előfizetési föltételek:

Évnyegyre 1871. máj.—jul. 3 ft. — kr. o. é.
2 hónapra „ máj.—jun. 2 „ — „ „
Egy óra „ május 1 „ — „ „

Az esti kiadás külön küldéséért a vidékre:
Évnyegyre 1871. máj.—jul. — ft. 40 kr. o. é.
2 hónapra „ máj.—jun. — „ 30 „ „
Egy óra „ május — „ 20 „ „

A „Kol. Közl.“ szerkesztősége.

— A Deák-párt ápril 20-ki értekezletén Pauler miniszter előadta, mit szándékozik válaszolni Ghyczy

interpellációjára. A kormány a jus placetumot fenn kívánja tartani, ily értelemben utasította volna a m. évben is a püspököket. A kathol. congressus munkálatait, mely több oly kérdést tárgyal, melyek fennálló törvényeket érintenek az országgyűlés elé fogja terjeszteni. A miniszter nyilatkozatát a párt megnyugvással vette.

— A királyföldi egyetemi egyes bizottmányai 14 napi szabadságolás után ismét megkezdék működésüket, s az özsegyletem összehívása május elejére várható.

— A vallás- és közoktatási m. k. miniszter a kolozsvári állami tanítónő-képezdénél Raffay János atyát a róm. kath., Ferencz József tanárt az unitárius, Rosiescu Vazul esperest a gör. kel., Popu Gábor esperest a gör. kath. és Baló Sándor lelkészt az ev. ref. vallású növendékek hit- és erkölcsan tanításával, az illető egyházi főhatóságok ajánlata folytán, bizta meg.

— Az összes osztrák-magyar vasutak igazgatóságai egy értekezletet fognak Pesten tartani f. év ápril végén. Itt azon újítások felett fognak tanácskozni és határozni, melyeket a forgalom érdekében egyöntetűleg akarnak megállapítani.

→ Még egyszer a csodadoctor. A már említett csodadoctor ma reggel megint sátrat ütött a piacon. Nem sokáig árulgathatta ottan szereit, mert a rendőrség letartóztatta, még pedig az okból, mert bolognai oklevelelől (kérdés, ha az is részére volt-e kiállítva?) a tünik ki, hogy csak orvossebész, de belgyógyászatra nincs jogosítva, s még kevésbé gyógyszerék árulására. Kívönböen is külföldi orvosok okmányai belföldön nem érvényesek, minélfogva helyesen tett rendőrségünk, hogy eltiltá ez üzérkedéstől a csodadoctort. Felhívjuk a királyi bizottság figyelmét is e tárgyra; jó volna, ha intézkedne, hogy az erdélyi részkebe ne engedessék meg, hogy „Bartolo“ oly értelemben folytathassa „tudományos körútját“ minöben itt mutatta be.

— Bogdy Alajos tehetséges énekesünk javára hétfőn ápril 24-én színe kerül „Leány kőrő“ dal-fűzér 1 szakaszban 50 népdalból szerkesztve, továbbá egy operette és egy vigjáték. Ajánljuk a t. közönség figyelmébe.

— Testvériségi ünnepélyt rendeztek a brassói magyar és román polgárok ápril 22-én a bolgárszeg román iskola előtti téren.

— Sajátságos alagutat terveznek Konstantinápolyban a két tengerpart összekötésére. Ez alagut nem lenne egyéb, mint egy vaslemezből készült cső, mely a tenger alá 35 lábnyira silyeztetnék. Minthogy a cső belöl levegővel van telve, az a viznél jóval könnyebb, még akkor is, ha herhelt vasuti vonat megy benne. A csövet tehát erős láncokkal kellene lecsatolni a tenger fenekéhez.

— A „Hon“-ban olvassuk: Megyeriről beszélik, hogy annyira ura volt arczonásainak, miszerint fölveté egy arcztypust, pl. a melancholikust, bárgyut stb. ez alaparczsal végig játszotta, vissza tudta tüköröztetni a legkülönbözőbb szenvedélyeket, a haragot, szerelmet stb. a nélkül, hogy a fölveté alapvonásokból kiesett volna. Tegnap este hasonló tüneménynek voltunk tanui. Schulez Ernő, a hires „képmutató“ tartá arczmei előadását a vigadó kis termében nagyszámu közönség előtt. Rendkívüli az, a mit ez az ember az arczával csinál. Vág leg-alább százféle képet, a melyikből egy sem hasonlít a másikkal. Ott a közönség szeme láttára kicseréli önma-

gát, plegmatikus elhizott nyárspolgárból, zsguri, szárazképi Harpagon lesz, sötét világyűlöllöből vigyorgó falusi kamasz, vén bankárból ifju borbélylegény, s egyszer kapja magát, a félarczával sir, a másikkal nevet. És ezt mind a nélkül teszi meg, hogy ragasztana valamit arczára, egyedül arczvonásai változtatása által, legteljebb haját borzolja fel vagy simítja le a szükség szerint s inggallérját igazítja meg.

— A Franciaországából hazatérő porosz katonák különös pénzarabokat hoznak magukkal, melyek ott forgalomban vannak. A pénz egyik felén az eddigi felírás helyett: empire français — vampir français áll; a sas helyét vampir foglalja el a következő dátummal: Decz. 2. 1850. — szept. 2. 1870. A pénz másik felén a császár feje van. nyaka körül egy kötéllal; aláírva: Napoleon traitre.

— 4000 darab „1848“-ban nyomott ezüst hatost találtak egy Prágában elhunyt koldusnő szekrényében. Nevezetes, hogy épen az „1848“-ki hatosokat őrizte ily nagy kegyelettel.

(r.) Nemzeti színház. Brenner k. a pénteken lépett föl másodszer szinpadunkon „Lucia“-ban. Multikori fölléptének fényes sikere fölvillanyozta a kolozsvári zenekedvelőket, és így ma teleházban műértő közönség előtt működött a jeles művésznő. Ha röviden akaránk szólani a hatásról, mit a czimszerepben idézett, e szó: „elragadó volt“ fölmentene a további recensensi kötelességtől. Már az első felvonás gyönyörű magán- és Ceresával énekelte kettős dallam alatt teljesen kifáradhatott volna a közönség, az előmerést tolmácsoló munkában, ha azoknak minden részét érdem szerint megtapsolják. De az előadás valódi fénypontja csak ezek után következett. És nehezen tudunk itéletet mondani, ha vajjon a quintette-, vagy azon jelenetben-e, melyben Lucia örvöng? Előbbi egyenesen a szívre hatott kiváló szépsége által; utóbbiban bámultuk a művésznő remek oskoláját, s az avval párosult előadási tőkelyt. E jelenetet közönségünk így előadva még bizonyára nem hallotta senkitől. Minden szem a művésznőn függött, minden füle reá figyelt és lestük ajkairól a hangot, melyben annyi öröm, annyi fájdalom, annyi érzés volt kifejezve... Most susogott, mint a tavaszi szellő, majd a szenvedély egész viharának adott hangot; aztán fokozatosan halkabban énekelte, csattogott mint a pacsirta, egy szóval elbűvölt művészetével. E jelenet után hatszor hívta ki a közönség, s mindannyiszor zajos éljenzés közt tapsolták meg. A többi szereplők között Ceresa előmerést érdemel énekeért. A quintette-ben kiváló jó volt, a végjelenetben szintén szép hangját érzésel egyesítve, a közönség általános tetszését nyerte meg.

Vasárnap, április hó 23-án „A plóbános szakácsnéja.“ Vig életkép 4 szakaszban.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Apr. 22-ről: 5% Metaliques 58.85. 5% Nemzeti kölcson 68.55. 1860-diki államkölcson 97.80. Bank-részvények 745. Hitelrészvények 279.50. London 125. 40 Ezüst 122.60. Cs. kir. arany 5.90. Napoleondor 9.96.

Földtehermentesítési kötvények: Magyar 79.90. Temesi 77.—. Erdélyi 74.75. Horv.-Slavon 83.50.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

106. II. (109) 4-6

Hirdetmény.

Az alólikt bizottság megindítja a **II-dik magy. királyi államsorsjátékot**, melynek egész tiszta jövedelme a Felsőlegény l. k. elhatározása folytán az 184% évből rokkanttá vagy munkaképtelenné lett honvédek segélyezésére van szánya.

Ezen sorsjáték **4330** nyerőszámot tartalmaz; a nyeremények főösszege:

240.000 forint;

Köztük az első főnyeremény **100.000** forinttal, a második főnyeremény **20.000** frttal, két nyeremény **10.000** frttal, kettő **5000** forinttal, tíz **1000** forinttal, husz **500** forinttal, egyszáz **100** frttal, kélszáz **50** frttal és négyezer **10** forinttal.

A húzás visszavonhatlanul

1871. évi június 30-kán

Budán az alólikt bizottság által fog eszközöltetni.

Egy sorsjegy ára **2 frt 50 kr.**

Sorsjegyek kaphatók: az államsorsjátéki bizottságnál (kamara-épület), a lotto-, adó-, só- és postahivataloknál, a gőzhajó- és vasútállomásokon és minden nagyobb városban létező egyéb sorsjegyaruló közegeknél.

Budán, 1871. márczius 15-én.

Magyar királyi állandó államsorsjátéki bizottság.

Motusz Alajos,

m. kir. osztálytanácsos.

(Utánnyomás nem díjaztatik.)

MEDICINÉSKAPITÁLY
A legújabb és legjelesebb bel- és külföldi divatkelmékben gazdag készletem, a legszolidabb kiszolgáltatás úgy mint a legutányosabb árak azon kellemes helyzetbe jutatnak, a t. cz. úriközönség minden kívánalmainak teljes megelégedésére megfelelni.

42-70

Földbirtokra 6% kamatra
és bekebelezés mellett kölcsön adatik.
E részbeli ajánlatokat szivességéből átveszi
Pesten a „Janus“
tőkebiztosító intézet igazgatósága Pesten, vácz-
utca 12-ik szám alatt. (135)

ELEGANS FÉRFI-ÖLTÖNYÖK
legújabb minta szerint, a finomabb izlésnek megfelelőleg gyorsan készítettnek
„KLEIN D.“
úriruha-divattermében, Pest, dorottya-utca
7. szám a.
A legújabb és legjelesebb bel- és külföldi divatkelmékben gazdag készletem, a legszolidabb kiszolgáltatás úgy mint a legutányosabb árak azon kellemes helyzetbe jutatnak, a t. cz. úriközönség minden kívánalmainak teljes megelégedésére megfelelni.

10-* Levél általi rendelések gyorsan intézettek el. (52)

Ujon feltalált nemes fém!
TALMI ARANY!
Készekedünk, hogy ez ékszer még több évi viselés után is nem változik meg, és a valódi aranytól meg nem különbözhet. Hogy beszerzést mindenkinél lehetővé tegyünk, következő ólcso árak szabattak:

Női ékszerek.	Úri ékszerek.
pompás metü 80 kr. 1 frt. 1.20, 1.80, 2.50, 3.30, 4.00, 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10 frt.	1 Legelegánsabb divatos óralánc 1 frt, 1.50, 1.60, 2, 2.50, 3, 3.50, 4, medaillonnal 2.58, 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 5.50, 6 frt
pár fülbevaló 80 kr. 1, 1.50, 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50.	1 hosszú nyaklánc a valódi aranytól meg nem különbözhető 1.80, 2.80, 3.50, 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 7 forint.
Készlet egymáshoz illő metü és fülbevalóval 1, 1.50, 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 6.50, 7, 7.50, 8, 8.50, 9.	1 finom shawl-vagy nyakkötő tő 50, 80, 1.50, 2. forint
gyönyörű nyakék nők számára keresztcsékével 85 kr., finom 1 frt., finomabb 1.50, legfinomabb 2, 2.50.	1 legfinomabb medaillon óra-figyelék gyan. való használatra 1, 1.50, 2.50, 3 forint
nehéz karperecz 1.50, 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 7.	1 finom úri gyűrű kövel vagy anélkül 50, 80, 1 frt, 1.20, 1.50, 2, 2.50, 3 forint.
pompás hölgy-medallion 50 kr., 80, 1 frt, 1.20, 1.50, 2.50.	1 csomó óra-figyelék 40 kr.
elegans gyűrű kövel vagy a nélkül 50, 80 kr, 1 frt, 1.50, 2, 2.50.	1 pár legdivatosabb kézelő-gomb email-kövel vagy anélkül 50, 80 kr, 1.50, 2, 2.50.
1 díszes nyakék medaillonnal 2.80, 3, 3.50.	1 készlet kézelő- és inggombok izlésesen összeválasztva 50, 70, 85 kr, 1, 1.50, 1.80, 2, 2.50, 3 forint.
Brillant-ékszer, oly hű utánzata a valódinak, hogy szakértők is megsejtik azoknak általa. Ez ékszer valódi chinaezüstből vagy talmi aranyból készült. A kövek valódi gyémántporral csiszolt kristályok, melyek eleven tüzőket sohasem veszűk el. A finomabbak valódi ezüst foglalatúak.	1 nyakkötő-gomb 1.50, 2.
1 metü 1.50, 2 frt. igen finom 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 4, 6, 9, 10 frt.	1 brilliant gyűrű legfinomabb 1, 1.50, 2, 2.50, 3, 4, 5 frt.
1 pár fülbevaló 1.50, 2, egészen finom 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 6, 7, 8, 9, 10 frt.	1 karperecz brilliantkövekkel kirakva 2, 2.50, 3.50, 4.50, 5.50.
1 „ chemisette gomb 1.10, 1.50, 2 frt.	
1 „ kézelő gomb 1.80, 2.80.	
Keleti, ökökké illatozó Jonquille ékszer, finomul metszve, feke, különösen kellemes illattal és keleti, legelegánsabb divatos alakban.	
1 metü 1 frt, 1.20, 1.50, 1.80, 2 frt.	1 nyakék, egyszer a nyak körül 60, 80 kr.
1 pár fülbevaló 80 kr, 1 frt, 1.50, 2.	1 „ 1 frt, 1.20, 1.40.
1 karperecz 20 kr, 45, 85, 1 frt.	1 „ finom török érmekek stb. díszítve 2.50, 3 frt.
A ki e cikkeket valódi minőségben birni kívánja, forduljon személyesen vagy levélben egyenesen hozzánk.	

GLATTAUN.
első párisi bazárjához Ausztria számára Bécsben,
Kärntnerstrasse 51. Palais Todeseo.
Megrendelések tetszés szerinti nyelven is irva lehetnek. — A küldemények postautánvét mellett vagy a pénz beküldése után eszközöltetnek.
(17) Illusztrált árajegyzék kívánatra ingyen küldetük meg. 20-24

Nyavalyatörésben (Fallsucht) szenvedőket
levél általi úton gyógyít a nehézkör valódi orvosa **Dr. Killisch O.** Berlinben, jelenleg Louisenstrasse Nr. 45. Eddigél 100-nál több nyavalyatörést gyógyított meg. (9) 2/4 130-156